

Polisi gwrth-hiliaeth

Mae'r polisi hwn yn rhedeg ochr yn ochr â phob polisi arall yn yr ysgol.

Mae gwrth-hiliaeth yn symud y tu hwnt i hyrwyddo cydraddoldeb ac amrywiaeth a 'pheidio â bod yn hiliol' i fynd ati i wrthwynebu hiliaeth a bod yn eiriolwr dros newid unigol, sefydliadol a systemig.

DARPL Cymru

Gweledigaeth ac Ymrwymiad

Mae Ysgol Groes-wen wedi ymrwymo i feithrin amgylchedd cynhwysol, diogel a pharchus lle mae pob aelod o gymuned yr ysgol yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi a'u parchu, waeth beth fo'u hil, ethnigrwydd neu gefndir diwylliannol.

Rydym yn cydnabod yr amrywiaeth yn ein hysgol ac yn ymdrechu i sicrhau cyfle cyfartal i bawb ac i fod yn fan lle mae pob aelod o'n cymuned - disgyblion, staff, rhieni, gofawyr a'r gymuned ehangach yn teimlo'n ddiogel, yn cael eu parchu a'u cydnabod. Rydym yn cydnabod ein bod ni fel ysgol yn paratoi ein disgyblion i fyw mewn byd amrywiol ac rydym yn deall ein cyfrifoldeb i sicrhau bod gan ddisgyblion Ysgol Groes-wen y ddealltwriaeth a'r wybodaeth i fod yn ddinasyddion sy'n wybodus yn foesebol.

"Nid yw addysg yn newid y byd. Mae addysg yn newid pobl. Mae pobl yn newid y byd." Paulo Freire

"Mae'n gofyn i ni gydnabod y gallwn, hyd yn oed os nad ydyn ni'n ystyried ein hunain yn 'hiliol', trwy droi ein llygaid i ffwrdd, fod yn benderfynol o ganiatáu i hiliaeth barhau. Gwyddom y gall stereoteipiau negyddol am bobl o leiafrifoedd ethnig ddatblygu o mor gynnar â phedair oed. Felly hyd yn oed heb wybod hynny, gallwn gael ein cymdeithasu i ddal stereoteipiau negyddol." Cymru Gwrth-hiliol

Mae'r polisi hwn yn cyd-fynd â chanllawiau Llywodraeth Cymru, Cynllun Gweithredu Cymru Gwrth-hiliol a Deddf Cydraddoldeb 2010.

Gweledigaeth Ysgol Groes-wen - Senedd Ysgol Groes-wen

Sicrhau bod ein llais yn cael ei glywed a'i integreiddio i waith yr ysgol. I ymdrin â phawb gyda pharch ac i gynnwys pawb ar ein taith. Credwn yn gryf yn hawliau'r plentyn yn Ysgol Groes-wen!

Amcanion y Polisi

1. Hyrwyddo dealltwriaeth, parch a gwerthfawrogiad ar gyfer pob hil a diwylliant.
2. Sicrhau bod pob aelod o gymuned yr ysgol yn teimlo'n ddiogel ac yn cael ei barchu yn Ysgol Groes-wen a fydd yn effeithio'n gadarnhaol ar eu lles, eu cyflawniadau personol ac academiaidd.
3. Herio a dileu pob math o wahaniaethu ac aflonyddu hiliol.
4. Ymgorffori egwyddorion gwrth-hiliaeth yn ein cwricwlwm, addysgu a diwylliant ysgol.
5. Sicrhau cydymffurfiaeth â dyletswyddau cyfreithiol o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.
6. Ymgysylltu â disgyblion, rhieni, staff a'r gymuned ehangach i hyrwyddo cydraddoldeb ac amrywiaeth.

Hawliau plant:

<u>Erthygl 7</u> Eich hawl i enw a chenedligrwydd.	<u>Erthygl 8</u> Dylai'r llywodraeth barchu eich hawl i enw, cenedligrwydd a theulu.	<u>Erthygl 12</u> Eich hawl i ddweud beth ddylai ddigwydd a chael eich clywed.	<u>Erthygl 13</u> Eich hawl i gael gwybodaeth.
<u>Erthygl 14</u> Eich hawl i ddilyn eich crefydd eich hun.	<u>Erthygl 22</u> Mae gan blant sy'n ffoaduriaid yr un hawliau â phlant a anwyd yng Nghymru.	<u>Erthygl 29</u> Eich hawl i fod y gorau y gallwch fod.	

Adnabod Hiliaeth

Gellir diffinio hiliaeth fel pan fydd person yn cael ei gam-drin, ei aflonyddu neu ei wahaniaethu, neu yn credu bod hyn yn wir, mewn perthynas â'i hunaniaeth hiliol, ethnig neu grefyddol. Rydym hefyd yn cydnabod rôl yr ysgol wrth fynd i'r afael â rhagfarn anymwybodol ym mhob rhan o gymuned yr ysgol. Gall hiliaeth ac aflonyddu hiliol gynnwys:

- Ymosodiad corfforol
- Galwad enw uchel, tynnu coes a sarhau jôcs hiliol
- Camdriniaeth a bygythiadau geiriol a di-eiriau
- Annog eraill i ymddwyn mewn modd hiliol.
- Sylwadau hiliol yn ystod trafodaeth mewn gwersi*
- Mynegi rhagfarnau neu gamwybodaeth fwriadol am wahaniaethau hiliol, crefyddol neu ethnig.
- Beirniadu unigolyn ar gyfer gwahaniaethau diwylliannol.
- Gwrthod cydweithredu ag eraill oherwydd eu lliw, ethnigrwydd, crefydd neu iaith.
- Sylwadau difriol ysgrifenedig
- Cael gafael ar ddeunydd hiliol ar y Rhyngwrdd*

**oni bai bod yn rhan o astudiaeth o hiliaeth o fewn y cwricwlwm.*

Diffiniadau pellach:

Gwahaniaethu uniongyrchol: Trin rhywun yn llai ffafriol oherwydd eu hil.

Gwahaniaethu anuniongyrchol - Polisiâu neu arferion sy'n anfanteisio'n anfwriadol ar unigolion o grwpiau hiliol neu ethnig penodol.

Aflonyddu: Ymddygiad sy'n torri urddas unigolyn neu'n creu amgylchedd gelyniaethus.

Rolau a Chyfrifoldebau

Llywodraethwyr	Sicrhau bod yr ysgol yn cydymffurfio â deddfau gwrth-wahaniaethu ac yn adolygu'r polisi hwn yn rheolaidd.
Pennaeth	Darparu arweinyddiaeth wrth weithredu'r polisi hwn a mynd i'r afael â digwyddiadau o hiliaeth yn effeithiol.
Staff	Modelu ymddygiadau cynhwysol, herio hiliaeth, ac ymgorffori egwyddorion gwrth-hiliaeth yn eu haddysgu a'u rhwyngweithiadau. Adnabod a mynd i'r afael â rhagfarn hiliol a stereoteipio yn eu harfer beunyddiol.
Disgyblion	Dangos parch tuag at bob unigolyn ac adrodd am achosion o hiliaeth i oedolyn dibynadwy. Deall nad yw'r ysgol yn goddef unrhyw fath o hiliaeth. Gwybod beth i'w wneud os ydynt yn teimlo eu bod yn dioddef neu'n arsylwi ar ddigwyddiadau hiliaeth.
Rhieni / Gofalwyr	Cefnogi ymdrechion gwrth-hiliaeth yr ysgol ac atgyfnerthu'r egwyddorion hyn gartref.

Gwrth-Hiliaeth yn ymarferol

Cwricwlwm:

Mae ein cwricwlwm wedi ymrwymo i hyrwyddo cydraddoldeb ac amrywiaeth i greu amgylchedd lle gall pob myfyriwr ffynnu gyda'i gilydd a lle mae pawb yn cael eu trin yn deg ac yn gyfartal waeth beth fo'u hil, rhyw, oedran, anabledd, crefydd neu gyfeiriadedd rhywiol.

Mae ein cwricwlwm yn nodi cyfleoedd rheolaidd y tu mewn a'r tu allan i'r ystafell ddosbarth i baratoi disgyblion i gyflawni eu cyfrifoldebau fel dinasyddion mewn cymdeithas amlddiwylliannol a thrwy ein cwricwlwm rydym yn anelu at roi hyder i blant adrodd am ddigwyddiadau hiliol

-Ymwreiddio safbwyntiau amrywiol i wersi, gan sicrhau amrywiaeth o gynrychiolaeth ym mhob pwnc.

- Dathlwch amrywiaeth ddiwylliannol trwy gynulliadau, digwyddiadau a phrosiectau, e.e. Mis Hanes Pobl Dduon er ein bod o'r farn bod hyn yn rhan bwysig o'n cwricwlwm trwy gydol y flwyddyn, Wythnos Gwrth-fwllo ac Wythnos Ffoaduriaid. Rydym yn gwrando ar ein rhieni ac yn cymryd cyngor gan y teuluoedd hynny sydd o wahanol gefndiroedd ac yn edrych ar eu profiad i'n tywys.

Sicrhau bod ein hamgylcheddau dysgu yn gynhwysol i bob myfyriwr a bod ein hamgylchedd yn dathlu amrywiaeth, e.e. Arddangosfeydd sy'n adlewyrchu amrywiaeth y gymuned

Gwrando ac ymateb i lais y plant.

Mae staff yn defnyddio amrywiaeth o strategaethau yn yr ystafell ddosbarth i gefnogi dull yr ysgol o fynd i'r afael â hiliaeth. Mae'r rhain yn cynnwys:

Darparu delweddau cadarnhaol a modelau rôl mewn adnoddau ac arddangosfeydd sy'n adlewyrchu profiadau a chefnidiroedd pob plentyn yn ein cymdeithas amlddiwylliannol.

Mae llyfrau sy'n herio hiliaeth a thrafodaethau agored ar ragfarn a rhagfarn ar gael i ddisgyblion a'u defnyddio yn ystod ein gwersi a'n gwasanaethau.

- Archwilio'n feirniadol yr adnoddau presennol yn yr ysgol i sicrhau nad yw delweddau a safbwyntiau grwpiau o bobl ystrydebol a hen ffasiwn yn cael eu cynnal.

- Datblygu dimensiynau byd-eang i'r cwricwlwm sy'n gwerthfawrogi cyfraniadau pawb i ddiwylliant y byd ac yn mynd i'r afael yn feirniadol â materion datblygiad y byd a rhyngddibyniaeth.

Archwilio gyda phlant ar y lefel briodol, materion hiliaeth a chydaddoldeb mewn amrywiaeth o gyd-destunau personol, cymunedol a byd-eang a'u gwahodd i ddatblygu strategaethau o hyrwyddo cyfiawnder a herio anghyfiawnder.

Annog dulliau cydweithredol a chydweithredol o ddysgu a sicrhau bod profiadau diwylliannol ac ieithyddol plant yn cael eu hadlewyrchu a'u hadeiladu arnynt yn gadarnhaol yn yr ystafell ddosbarth.

- Adeiladu cysylltiadau cadarnhaol a grwpiau cymunedol a defnyddio asiantaethau cymorth i'r eithaf i sicrhau bod y dimensiwn amlddiwylliannol i'r cwricwlwm yn cael ei ddatblygu'n llawn.

- Bod â disgygliadau uchel o blant o bob cefndir ethnig, gan wneud yn hysbys iddynt ein hyder yn eu gallu i gyflawni a sicrhau bod anghenion dysgu a chymdeithasol unigol pob plentyn yn cael eu diwallu.

- Staff wastad yn herio plant pan maen nhw'n defnyddio rhagfarn - iaith rhagfarnllyd a hiliol; esbonio pam ei fod yn anghywir a pha mor niweidiol y gall fod.

Mewn Addysg PSHE a Pherthnasoedd mae disgyblion yn dysgu:

Beth yw bwllo a gwahanol fathau o fwlio gan gynnwys bwllo ar-lein/seiberfwlio, homoffobig, deuffobig a thrawsfobig, effaith bwllo ar y person, perthnasoedd ac iechyd meddwl a sut y gall ddatblygu i ragfarn a gwahaniaethu, pam mae pobl yn bwllo.

- Strategaethau i ymateb i hiliaeth, cyfrifoldebau gwylwyr beth i'w wneud am y peth, sut i fod yn gynghreiriad a chael cefnogaeth.

- Pwysigrwydd parch at eraill, bod yn gynhwysol a dathlu gwahaniaeth ac amrywiaeth

Mae'r gwahaniaeth hwnnw'n gadarnhaol a'n bod ni i gyd yn unigryw.

Effaith negyddol stereoteipiau.

Sgiliau i reoli teimladau, datblygu empathi, datrys gwrthdaro yn deg, i ymdopi â phroblemau cyfeillgarwch a gwneud a chynnal perthnasoedd iach.

Hyfforddiant:

Darparu hyfforddiant gwrth-hiliaeth rheolaidd i'r holl staff.

- Annog hunanfyfrio ar ragfarnau a braint anymwybodol.

Polisiâu a Gweithdrefnau:

- Sicrhau bod prosesau recriwtio yn hyrwyddo amrywiaeth a chynhwysiant.

- Adolygu polisiâu yn rheolaidd i sicrhau eu bod yn rhydd o arferion gwahaniaethol.

Mynd i'r afael â digwyddiadau:

Defnyddio gweithdrefn glir ar gyfer adrodd, cofnodi a mynd i'r afael â digwyddiadau hiliol.

Darparu cefnogaeth i ddioddefwyr ac addysg i gyflawnwyr fynd i'r afael ag ymddygiadau niweidiol.

Adrodd am achosion o hiliaeth

Gall disgyblion a rhieni roi gwybod am ddigwyddiadau i unrhyw aelod o staff.

- Rhaid i staff ddogfennu digwyddiadau ar y platform, Fy Mhryder i.

- Bydd pob digwyddiad yn cael ei rannu gyda Richard Carbis, Catrina Rhisiart, Alaw Hughes neu Catrin Llwyd.

Ymateb i Hiliaeth

Bydd Ysgol Groes-wen yn dilyn y camau hyn wrth ymateb i achosion o hiliaeth:

Disgybl i'r Disgybl:

- 1 - Hysbysir yr ysgol am ddigwyddiad hiliol. Mae aelod o staff yn dechrau'r ymchwiliad.
- 2 - Cymerir datganiadau gan bawb sy'n gysylltiedig â'r digwyddiad. Hysbysir pennaeth a theuluoedd am yr ymchwiliad
- 3 - Gwneir penderfyniad: 1. unwaith y bydd yr ymchwiliad wedi'i gynnal; 2. Cyfeiriwyd at y log digwyddiad hiliol (My Concern). Mae'r targed yn cael ei ddarparu gyda chefnogaeth barhaus.
- 4 - Canlyniad Rhoddir sancsiwn / cefnogaeth briodol ar waith:
Ailadroddwyd yr ymddygiad?; A oedd diffyg dealltwriaeth? Pa oedran yw'r disgybl? Oes yna ADY? Os felly, rhoddir mwy o ffocws ar dasg empathi, ynghyd â chofnodi'r ymddygiad fel un hiliol ar Fy Prydeindod.
Oedd yr ymddygiad yn fwriadol i achosi niwed?; Oedd yr ymddygiad yn ddigwyddiad ailadroddus? Os felly, mae angen gwaharddiad (yn unol â'r polisi parchu eraill), ynghyd â chofnodi'r ymddygiad fel un hiliol (Fy Mhryder i) a dysgu gwrth-hiliol a roddwyd ar waith.
- 5 - Hysbysir pob teulu am ganlyniad yr ymchwiliad. Mae'r targed yn cael ei ddarparu gyda chefnogaeth barhaus
- 6 - Cymerir dull adferol i sicrhau bod perthnasoedd yn cael eu hadeiladu. Mae hyn ond yn digwydd os a phan fydd y targed yn teimlo mai dyma'r amser cywir. Gall hyn ddigwydd yn dilyn y dysgu gwrth-hiliol y mae'r cyflawnwr yn ei wneud.
- 7 - Llywodraethwyr yn cael gwybod.

Mae dysgu gwrth-hiliol yn dilyn digwyddiad yn hanfodol. Dylai hyn fynd i'r afael yn uniongyrchol â'r trawma a achoswyd gan y digwyddiad yn ogystal ag archwilio achos sylfaenol y mater, ac mae angen iddo fod yn briodol i'r tramgwyddwr/cyflawnwyr. Bydd angen cytuno ar linell amser o ymyriadau ar hyn o bryd hefyd.

Aelod o staff / Rhiant i aelod staff/aelod o staff i Ddysgu:

- 1 - Hysbysir yr ysgol am ddigwyddiad hiliol. Mae aelod o staff yn dechrau'r ymchwiliad
- 2 - Cymerir datganiadau o'r targed, tystion a'r cyflawnwr. Mae penaethiaid a theuluoedd yn cael gwybod am yr ymchwiliad. LADO (Swyddog Dynodedig Awdurdodau Lleol) atgyfeiriad a wnaed.
- 3 - Gwneir penderfyniad: 1. unwaith y bydd yr ymchwiliad wedi'i gynnal 2. Cyfeiriwyd at y cofnod digwyddiad hiliol. Mae'r targed yn cael ei ddarparu gyda chefnogaeth barhaus.
- 4 - Rhoddir sancsiwn / cefnogaeth briodol ar waith:
A gafodd yr ymddygiad ei ailadrodd? A oedd diffyg dealltwriaeth? Os felly, mwy o ffocws ar sgwrs adferol. Mae'r digwyddiad yn dal i gael ei gofnodi fel hiliol. Llythyr cyfarfod a rheoli ffurfiol a ysgrifennwyd i gofnodi'r digwyddiad.
A oedd yr ymddygiad yn fwriadol i achosi niwed? Oedd yr ymddygiad yn ddigwyddiad ailadroddus? Os felly, dilynnir gweithdrefnau disgyblu/Ymddygiad Staff yr Ysgol, ynghyd â chofnodi'r rhyngweithiad/ymddygiad fel hiliol.
- 5 - Hysbysir pob parti am ganlyniad yr ymchwiliad a'r camau nesaf. Mae'r targed yn cael ei ddarparu gyda chefnogaeth barhaus
- 6 - Cymerir dull Cyfiawnder Adferol i sicrhau bod perthnasoedd yn cael eu hadeiladu. Dim ond os a phan fydd y targed yn teimlo mai dyma'r amser cywir.
- 7 - Llywodraethwyr yn cael gwybod.
- 8 - Cyfleoedd Dysgu: Mae angen ystyried hyn yn sensitif yng nghyd-destun unigolion. Lle mae staff ar fai, dylid rhoi dysgu proffesiynol gwrth-hiliol parhaus ar waith.

Ymgysylltu â chymuned yr ysgol

Llais y Disgyblion:

Cynnwys disgyblion mewn trafodaethau a mentrau i hyrwyddo gwrth-hiliaeth.

Bydd amrywiaeth yn bwynt agenda ym mhob cyfarfod o'r Senedd.

Bydd hawliau plant yn ffocws ar gynulladau lle maent yn rhannu hawliau pob plentyn yng Nghymru waeth beth fo'u hil, ethnigrwydd neu gefndir diwylliannol.

Cyfranogiad Rhieni:

Rhannwch y polisi hwn â rhieni a cheisiwch adborth.

Cyfathrebu gwaith yr ysgol o amgylch Gwrth-hiliaeth gyda chymuned yr ysgol.

Cysylltiadau Cymunedol:

Partneru â sefydliadau lleol i gefnogi addysg a gweithgareddau gwrth-hiliaeth, e.e. Dangos y Cerdyn Coch i Hiliaeth.

Monitro a Gwerthuso

- Adolygu'r polisi hwn yn rheolaidd mewn ymgynghoriad â disgyblion, staff, rhieni a llywodraethwyr.
- Cynnal cofnod o ddigwyddiadau drwy Fy Mhryder i nodi patrymau a llywio gweithredu yn y dyfodol.
- Bydd unrhyw ddigwyddiad yn cael ei gofnodi ar Fy Mhryder gyda'r tag 'Hiliaeth', bydd hyn yn caniatáu i'r ysgol nodi patrymau.
- Bydd digwyddiadau wedi'u tagio i'w gweld i Gyngor Sir Caerdydd (ni fydd ganddynt fynediad at wybodaeth am ddisgyblion na manylion digwyddiadau, dim ond nifer y digwyddiadau o fewn yr ysgol y byddant yn ymwybodol ohonynt).

	Llofnod / Llofnod	Dyddiad / Dyddiad
Pennaeth / Pennaeth		17.09.26
Cadeirydd y Llywodraethwyr / Cadeirydd y Llywodraethwr		17.09.26

Crëwyd: Mawrth 2025

Dyddiad Adolygu: Mawrth 2027

Adnoddau defnyddiol

[Siarad â phlant am hiliaeth | NSPCC](#)

[Canllawiau Dileu Hiliaeth mewn Sefydliadau Dysgu – DARPL](#)

